

Årsmelding 2013

Tunsberg bispedømme

Håkon 5's gate 1
3116 Tønsberg
tlf. 33 35 43 00
tunsberg.bdr@kirken.no

Vestfold fylke

Befolkning: 238748

Buskerud fylke.

Befolkning: 269 003

Bispedømmet

380 933 kirkemedlemmer

10 prostier

34 fellesråd

113 sokn.

Ny bispekåpe – Tunsberg biskop 2013

KAP. 1. TILSTANDSRAPPORT 2013

1. 1. GENERELL VURDERING AV TILSTANDEN I TUNSBERG BISPEDØMME

Kirkens betydning

Tunsberg bispedømme legger med denne rapport fram tall og vurderinger angående den kirkelige virksomhet i Buskerud og Vestfold i 2013. Den generelle tendens i samfunnet med sekularisering og ulike trender gir seg også utslag i Tunsberg bispedømme. Selv om man på noen områder kan se tendenser til synkende aktivitet og oppslutning, vil man på andre områder finne nyskapende og ekspansivt kirkelig arbeid med levede forkynnelse, undervisning, kulturarbeid samt diakonal innsats med aktiv relasjonsbygging mennesker i mellom. Den norske kirke i Tunsberg er etterspurt som aktør på en rekke samfunnsområder som kriseberedskap, dialog og integrering, samfunnsetikk og utfordringer på det globale området.

Den tiden vi lever i gir kirken store og delvis nye utfordringer. Det gjelder tradisjonell kirkelig virksomhet gjennom gudstjenester, vigslar, begravelser og hverdagsarbeid i menigheten. Ikke alle føler den samme nære tilknytning til kirken som tidligere. Nye tankemønster og annen religiøs tilknytning er del av vår virkelighet. Samtidig etterspørres kirkens engasjement på en rekke nye områder. Dette er en utfordring som Tunsberg bispedømme ønsker å gå inn med utgangspunkt i det lokale menighetsarbeid i våre to fylker.

Kirkelig oppslutning

Gjennomsnittlig oppslutning om gudstjenester fordelt på 174 kirker i 112 sokn viser at kirken fortsatt spiller en betydelig rolle i lokalsamfunnene i Tunsberg. Tar vi med deltakere ved kulturarrangementer i kirkene, har Tunsberg mer enn 640.000 besøkende i 2013. Vi holder høy aktivitet med god deltagelse. Sammenlikner vi oss med andre organisasjoner og foreninger er det grunn til å si at kirken har svært god oppslutning.

Tallmaterialet som presenteres senere i denne rapporten forteller om stor virksomhet på gudstjenesteområdet. Det arrangeres i vårt bispedømme mange og varierte gudstjenester. I 2012 tok menighetene i bruk den nye gudstjenesteliturgen og i 2013 fikk vi ny salmebok. Mange har av disse grunner vært engasjert i arbeidet med gudstjenestens innhold og struktur – noe vi på sikt håper kan gi økt oppslutning om søndagens hovedgudstjeneste og de mange andre typer gudstjenester som holdes. Vi ser blant annet en meget god oppslutning om skolegudstjenester. Tall for 2013 viser at 4087 av 4434 gravferder var kirkelige. Det gir en prosentvis oppslutning om kirkelige gravferd i Tunsberg på 92 %. I møte med sorg og kriser vender folk seg i stor grad til kirken og finner den som samlende møtested når mennesker trenger ekstra omsorg, tro og håp.

Rapporten for 2013 viser oss at kirken befester sin posisjon som en av de mest besøkte kulturarenaene i landet. Det gjelder både åpne og billetterte arr. Samarbeid med viktige aktører i våre to fylker som for eksempel Glogerfestivalen i Kongsberg, Litteraturuka i Vestfold, Drammen sacred festival, Eiker musikkfestival, «Musikk i Sandefjord kirke», Adventsfestival i Bragernes og Domkirkefestival i Tønsberg viser at kirken har oppnådd regional posisjon som kulturarena i vårt bispedømme. Vi ser en vekst i antall deltakere på denne type arrangementer, og Tunsberg bispedømme ønsker ytterligere å styrke kirkens kulturelle engasjement i tiden framover

Trosopplæringsreformen ble i 2013 opptrappet. I løpet av 2014 regner man med at alle menigheter i bispedømmet får tildelt midler til dette viktige arbeidet. Vi har i 2013 fått mange nye trosopplærere, og biskop og bispedømmeråd har arbeidet med godkjenning av planer og

inspirasjons- og kompetansesamlinger for denne gruppen medarbeidere – med stor oppslutning. Det er også viktig å merke seg at man i Buskerud og Vestfolds menigheter har hele 90 misjonsavtaler som handler om lokalt ansvar for misjon og humanitært arbeid i hele verden.

Det gjøres et viktig arbeid av frivillige og ulike tilsatte-grupper i Tunsberg. Tunsberg bispedømmeråd er arbeidsgiver for presteskapet. Vi nevner til slutt i dette innledende avsnitt at rapporten for 2013 spesielt vil ta for seg tall og vurderinger knyttet til denne virksomheten.

1.2. TILSTANDSVURDERING SETT I LYS AV HOVEDMÅL

HOVEDMÅL

Bevilgningen til Den norske kirke er å legge forholdene til rette for at Den norske kirke skal kunne opprettholdes og føres videre som folkekirke. Folkekirken kjennetegnes ved at den er nærværende i alle landets lokalsamfunn, at den samler bred deltakelse og oppslutning, og at den er relevant for kirkens medlemmer gjennom livet.

Tunsberg bispedømme

Antall sokn: 113

Antall kirkemedlemmer pr. sokn: 3371

Antall kirkemedlemmer pr. fellesråd: 11204

Inndeling

10 prostier:	34 fellesråd:			
Domprostiet	Andebu	Drammen	Flesberg	Flå og Nes
Drammen	Gol	Hemsedal	Hof	Hol
Eiker	Hole	Holmestrand	Horten	Hurum
Hallingdal	Kongsberg	Krødsherad	Lardal	Larvik
Kongsberg	Lier	Modum	Nedre Eiker	Nore
Larvik	Nøtterøy	Re	Ringerike	Rollag
Lier	Røyken	Sande	Sandefjord	Sigdal
Nord-Jarsberg	Stokke	Svelvik	Tjøme	Tønsberg
Ringerike	Øvre Eiker	Ål		
Sandefjord				

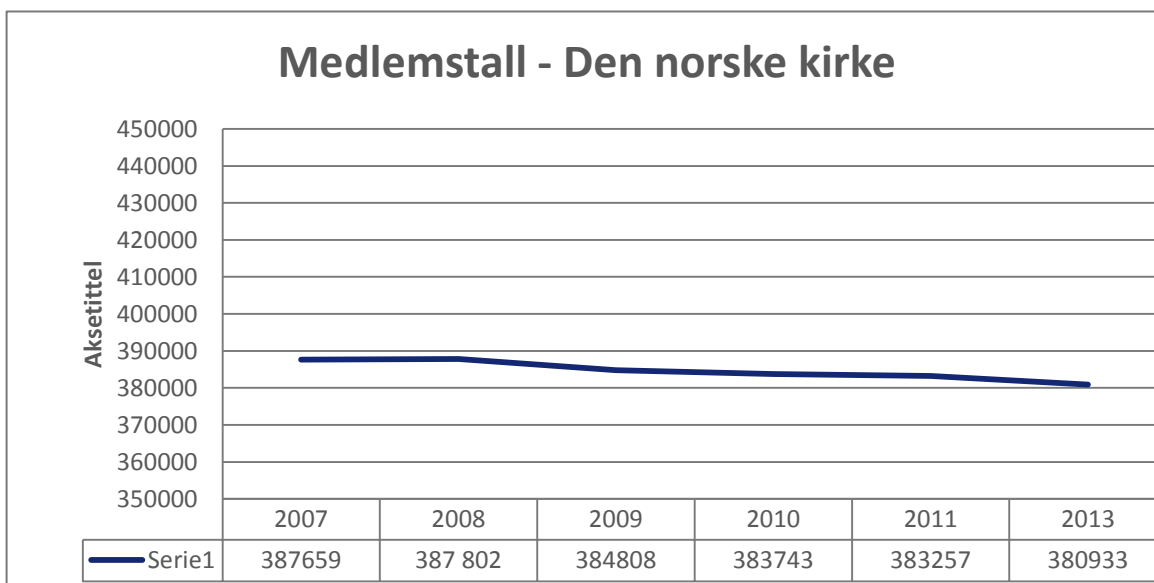
Bemanning

Antallet prester pr. 31.11.2013:120 9 proster, (p.t. 1 fung. prost) 73 sokneprester, 17 kapellaner, 6 prostiprester, 12 seniorprester, 3 spesialprester	Antall diakoner/diakoniarbeidere: 35 Antall kateketer: 13 (9 kateketstillinger med statlig tilskudd) Antall trosopplærere/ menighetspedagoger: 65
--	---

A. Medlemstall Tunsberg

2008	2009	2010	2011	2012	2013
387 154	386 181	383 743	383 257	382392	380 933

Statistisk tallmateriale baserer seg på innkomne rapporter fra menighetene til bispedømmekontoret. Siden statistikk fra Kirkerådet er foreløpig, og ikke helt oppdatert, bruker vi tall vi selv har hentet inn fra alle soknene i Tunsberg.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Innmeldte	121	81	105	95	186	116	175	107	120
Utmeldte	576	835	870	632	1068	636	749	549	510

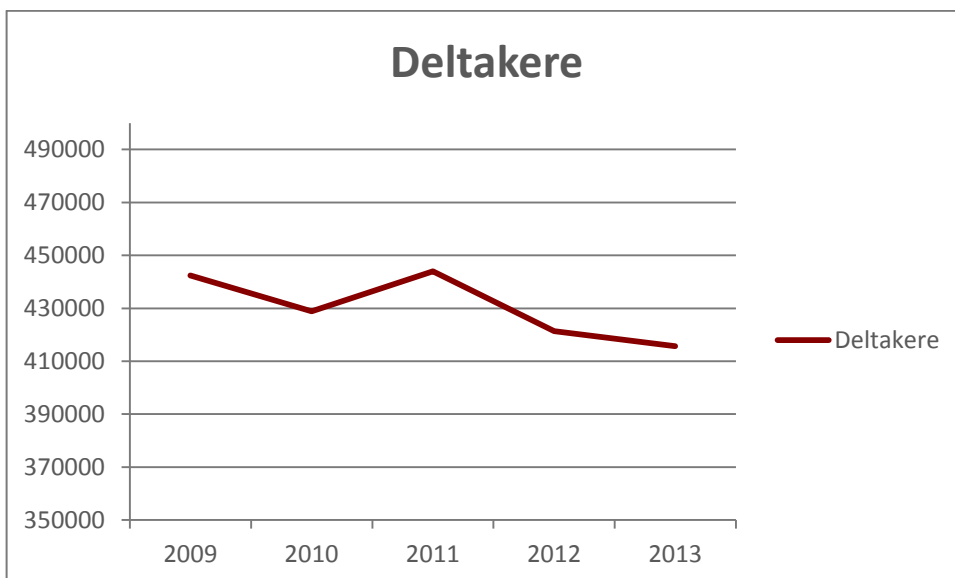
Vurdering

Antall medlemmer tilsluttet Den norske Kirke i Tunsberg var pr. 31.12.2013: **380.933 medlemmer**. Antall innbyggere i Tunsberg (Buskerud 269.003 og Vestfold 238.748) er 507.751, mot 501.588 i 2012. Av netto innflytting i Tunsberg i 2013 kommer 6.404 fra utlandet.

75 % av innbyggerne i Tunsberg tilhører Den norske kirke, mot 76,9 % i 2012. En svak nedgang i oppslutning beskriver ingen medlemsflukt, da 2013 har det laveste antall utmeldte på mange år. Innflytting fra utlandet bidrar til at prosentvis oppslutningen reduseres noe.

B. Oppslutning om gudstjenester på søn- og helligdager

Det er i løpet av 2013 feiret 4589 gudstjenester på søn- og helligdager. Antallet deltakere er 414.241. Snitt pr. gudstjeneste er 90,3 deltakere.

Søn-/helligdager	2009	2010	2011	2012	2013
Gudstjenester	4642	4582	4586	4510	4589
Deltakere	442410	428899	443995	421392	414241
Snitt	95,3	93,6	96,8	93,4	90,3

Vurdering

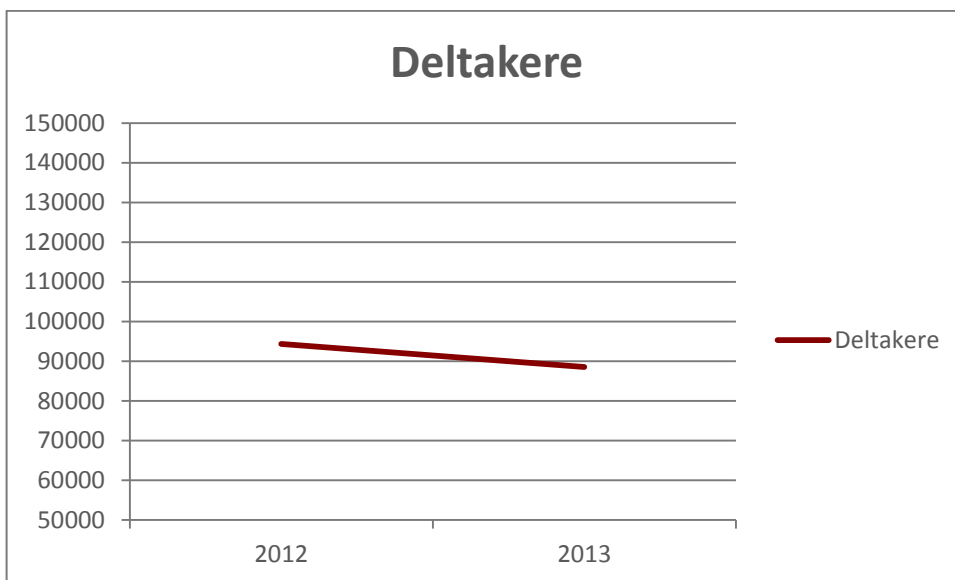
Det er fallende tendens i gudstjenesteoppslutningen. En medvirkende årsak kan være de mange vakanser som har vært det siste året pga. turnover og rekruttering. Statistikk for sokn som har hatt ledighet i stilling tyder på at dette kan være tilfelle. Flere av disse soknene har hatt fall i gudstjenestebesøk i 2013.

Sammenligner vi gudstjenestetall og nattverd tall 2012-2013, så viser de samme tendens. For begge er det en gjennomsnittlig nedgang på ca. 3 pr. gudstjeneste/nattverddeltagelse. Det kan indikere at faste gudstjenestedeltagere går mindre regelmessig til gudstjeneste. Mer utfyllende om dette under pkt. 2: Gudstjenesteliv.

C. Oppslutning om gudstjenester utenom søn- og helligdager

Det er i løpet av 2013 holdt 1181 gudstjenester utenom søn- og helligdager med et samlet deltagerantall på 91.060. Snitt pr. gudstjeneste er 77.1 deltakere.

Gudstj. utenom søn- og helligdager	2012	2013
Gudstjenester	1189	1181
Deltakere	94358	91060
Snitt	79,4	77,1

Vurdering

Snittdeltagelsen er noe lavere enn i 2012. Statistikken viser, blant annet, at det er stabil oppslutning om skole- og barnehagegudstjenester. Dette er gudstjenester som trekker snittdeltagelsen opp. Det holdes mange morgenmesser (enkelte menigheter holder ukentlige morgenmesser, gjerne i forkant av stabsmøter. Eks: Bragernes, Kongsberg, Nedre Eiker, Åssiden og Domkirken) med forholdsvis få deltagere. Det holdes også en god del kveldsgudstjenester, særlig i fastetiden. Morgenmesser og kveldsmesser utenom søn- og helligdager bidrar ikke til høy snittdeltagelse i statistikken, men er viktige samlinger i menighetene som bidrar til refleksjon og fordypning for gudstjenestedeltagere og menigheter.

D. Oppslutning om nattverd

Det har vært feiret til sammen 2847 gudstjenester med nattverd med til sammen 100.874 deltakere. Dette er en økning på 208 gudstjenester sammenlignet med 2012, mens antallet nattverddeltakere har sunket fra 38,6 til 35,4 i snitt pr. nattverd-gudstjeneste.

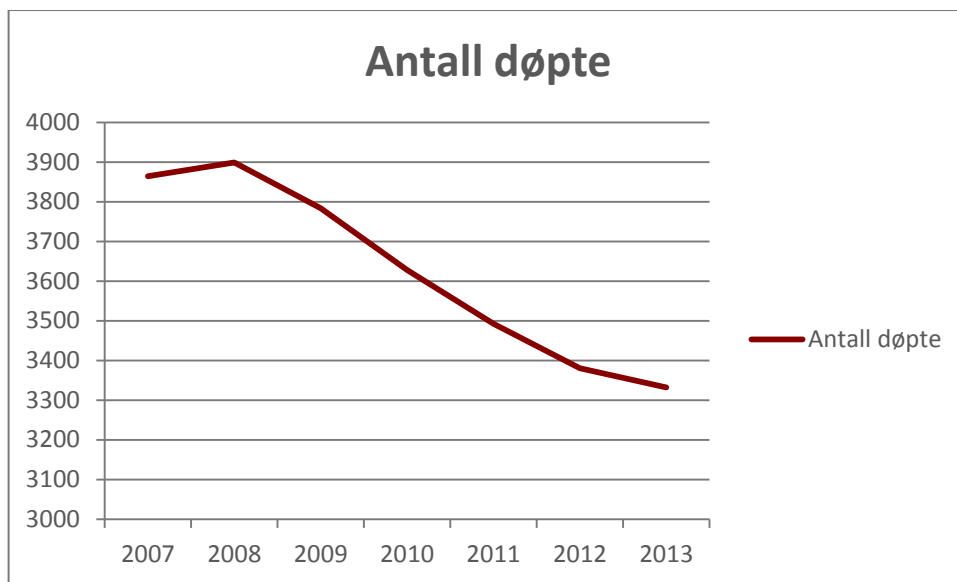
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
nattverddeltakere	97116	92924	93070	102566	101925	100874
gudstjenester	2528	2916	2479	2583	2639	2847
Snitt	38,4	31,9	37,5	39,7	38,6	35,4

Vurdering

Det er grunn til å tro at redusert nattverddeltagelse, til tross for at det er holdt flere nattverd-gudstjenester, skyldes samme forhold som gudstjenestedeltagelse generelt, nemlig at våre medlemmer går noe sjeldnere til gudstjeneste, og derved også til nattverd.

E. Oppslutning om dåp

Det ble utført 3332 dåp i 2013 mot 3381 i 2012.

Dåpstall 2007 – 2013

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
3864	3899	3784	3628	3493	3381	3332

Døpte i prosent av fødte 2004-2012:

Døpte i prosent av antall fødte	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Landet	77,3	75,9	73,9	73,5	70,4	67,8	66,9	66,4	63,7
Vestfold	79,8	81,8	75,4	77,6	72,4	73,7	69,1	66,8	66,7
Larvik kommune	84,1	89,4	80,3	82,9	73,5	77,8	82,7	71,8	80,9

Vurdering

Dåpsstatistikk har hatt en klar nedgang de siste årene. Fra 2012 til 2013 ser det ut som om dåpstallene har stabilisert seg.

Forholdet mellom fødte og døpte viser at det er store forskjeller i ulike områder av bispedømmet. I Vestfold ble 66,7 % av de fødte i 2012 døpt i Den norske kirke, mens tallet i Larvik er hele 80,9 %. Forskjellene indikerer at det er store variasjoner på kirke-/trossamfunnstilhørighet hos de som får barn. Som eksempel kan nevnes at det mest brukte navnet blant fødte barn i Drammen i 2013 er Mohammed. Den prosentvise oppslutningen om dåp henger nøye sammen med demografisk utvikling i de ulike sokn. Vi ser store forskjeller i soknene fra 2012 til 2013. Noen har økning i antall dåp, andre har tilsvarende reduksjon.

Vi erfarer at det jobbes godt med dåpssamtaler og i kontakten med dåpsforeldre. Det er en utfordring for mange menigheter at de ikke lenger får tilsendt fødselsmeldinger til kirkekontorene. Derved mister de en god mulighet til å sende ut invitasjon til dåp. Dette er forhold som kirken bør se nærmere på i tiden som kommer. Informasjonstilgang er vesentlig med sikte på å etablere kontakt mellom kirke og foreldre.

F. Oppslutning om konfirmasjon

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
3844	3733	3969	3898	3843	3941	3650

Vurdering

Selv om antall konfirmanter går ned i 2013, så øker oppslutningen i forhold til døpte medlemmer i aktuell aldersgruppe med nesten en prosent i forhold til foregående år (73,2 – 74%). Oppslutningen om konfirmasjon ser derfor ut til å holde seg stabil i forhold til det totale antall 15-åringene. Det er en gledelig utvikling. En forklaring på dette knytter vi til økt satsning på trosopplæringen som konfirmasjonstiden nå er en del av.

Vi gjennomførte i april 2013 en tverrfaglig fagdag for prester, diakoner og ansatte innen undervisning med tema «Konfirmanter med spesielle behov».

Utfordringen framover er tredelt;

1. Å holde fokus på konfirmasjonstiden med dens gode plass som overgangsrite i kirkelig sammenheng, fra barn mot ungdomsalder.
2. Å integrere konfirmasjonstiden som del av trosopplæringen for alle døpte i alderen 0-18 år.
3. Å gjøre opplegget for konfirmasjonstiden i den enkelte menighet stadig bedre.

Vi har i 2013 hatt samtaler med KFUK/M i Buskerud og Vestfold om mulig styrking av konfirmantarbeidet med fokus på ledertrening og tilbud om konfirmant-leir for menigheter som trenger hjelp til å organisere dette. Vi håper å kunne konkretisere dette i løpet av inneværende år. Vi har også et godt samarbeid med Kirkens Nødhjelp om den årlige fasteaksjonen.

G. Oppslutning om kirkelig vigsel.

Vigsler 2009 - 2013	2009	2010	2011	2012	2013
Kirkelig vigsel Tunsberg	1126	995	907	935	855
Inngått ekteskap Tunsberg	2331	2201	2186	2239	2135
Prosentvis oppslutning	48,3	45,2	41,5	41,8	40,0

Vurdering

Det er en tydelig nedgang i antall kirkelige vigsler de siste årene. Fra 2009 til 2013 er nedgangen på 24 prosent. Når en ser på antall vigsler i Budskerud og Vestfold for samme periode viser også det en nedgang. Men ikke så markant. Det er tydelig at kirkelige vigsler taper terreng. I 2013 ble det inngått 2135 ekteskap i Tunsberg. 855 av disse var kirkelige vielser. Kirkelig vigsel utgjør derved kun 40% av antallet vigsler i Tunsberg. Fra 2009 til 2013 er oppslutningen om kirkelig vigsel sunket med 8,3%. Samtidig registrerer vi at mange par reiser utenlands for å gifte seg. Den norske sjømannskirke hadde over 1000 vigsler i fjor. Flere av disse kommer også fra Tunsberg.

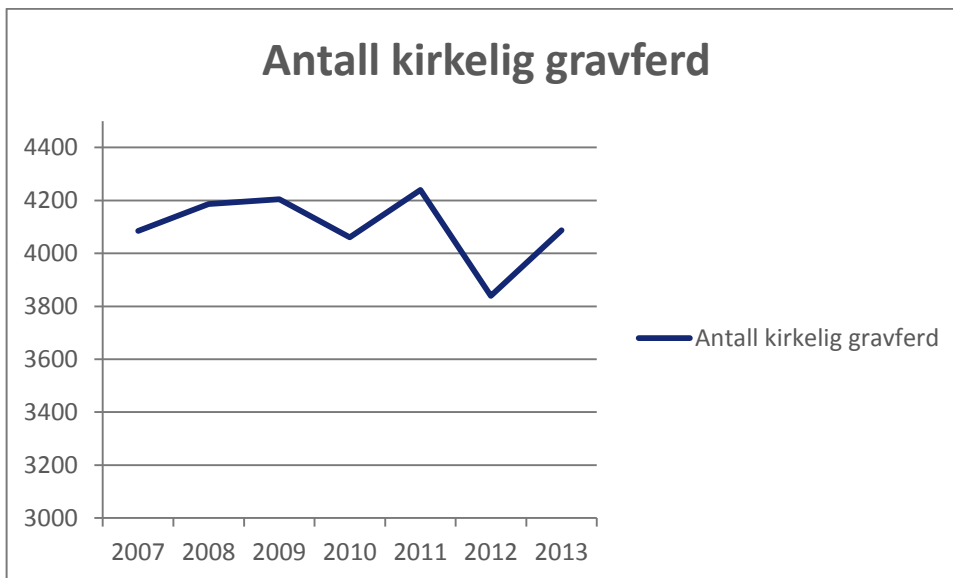
Tunsberg har hatt som policy, sammen med de andre bispedømmene, at kirkelig vigsel skal skje i kirke eller på vigslested godkjent av biskop. Høstens bispemøtet i 2013 gikk inn for en oppmykning av dette, med sikte på å imøtekomme de som ønsker kirkelig medvirkning ved inngåelse av ekteskap utenfor kirkerommet. I Tunsberg kan prost, i samarbeid med forettdende prest, vurdere egnede vigslesteder dersom det kommer ønsker om alternative vigslesteder fra brudepar.

H. Oppslutning om kirkelig gravferd

Tabell over antall kirkelige gravferder/ jordpåkastelser 2007-2013:

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
4085	4187	4205	4061	4240	3849	4087

Vurdering

Statistikk 2007 til 2013 viser at kirkelig gravferd holder seg stabilt. Det er foretatt 238 flere kirkelige begravelser i 2013 enn årets før. Sammenligner en med antall dødsfall viser statistikk at det er høy oppslutning om kirkelig gravferd. For 2012 var 3849 av 4381 gravferder i Tunsberg kirkelige. Det gir en oppslutning om kirkelig gravferd på 88 %. Tall for 2013 viser at 4087 av 4434 gravferder var kirkelige. Det gir en prosentvis oppslutning om kirkelige gravferd i Tunsberg på 92 %.

I møte med sorg og ulykker spiller kirken en svært sentral rolle i menneskers liv. Selv om det offentlig og enkelte byråer legger til rette for alternative begravelsesseremonier velger de aller fleste kirkelig medvirking ved gravlegging. Det bekrefter at kirkens liturgi og tradisjon oppleves meningsfull når mennesker rammes av sorg og at prester og andre ansatte gjør en god tjeneste i møte med sørgende.

I. Oppslutning, konserter og musikkandakter og kulturarrangementer

	Antall Konserter/kultur-arr egen regi	Antall deltakere	Antall Konserter/kultur-arr andres regi	Antall deltakere	SUM	Snitt
					Arr. / Deltakere	
2011	846	88341	283	42311	1129/130652	115,7
2012	846	83617	317	48135	1163/131752	113,3
2013	821	82650	313	52606	1134/135256	119,3

I Tunsberg ble det i 2013 arrangert 1134 konserter/kulturarrangementer i 105 av bispedømmets 112 sokn, med **135.256** til sammen besøkende. Det gir en gjennomsnittlig oppslutning pr. arrangement på 119 deltagere. De fleste arrangementer knytter seg til konserter og musikktilstelninger, men det er også en god del kulturkvelder rundt i kirkene.

Kulturvirksomhet har vært og er fortsatt et satsningsområde i Tunsberg. Det er både åpne og billetterte arrangementer, som sammen bidrar til et variert og innholdsrikt kulturliv i alle kommunene i Tunsberg

Sandefjord og Kongsberg hadde flest deltagere i 2013, hvor begge har ca. 12.500 på sine arrangementer, fulgt av Bragernes (9.800), Modum (8.800) og Domkirken (8.500). Men det er også verdt å merke seg at mindre menigheter har hatt store arrangementer med høy deltagelse.

Oppslutning om kulturarrangementer bekrefter kirkens rolle som en av landets største og viktigste kulturinstitusjoner. Mer utførlig om dette under pkt. 5 i årsrapporten.

Fra Glogerfestpillene – Kongsberg kirke

KAP. 2. GUDSTJENESTELIV

Mål:

Kirkens gudstjenesteliv skal fornyes slik at det gir rom for større fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra flere deltakere og sterkere stedlig forankring

Resultatmål:

Øke gudstjenestedeltakelsen.

Resultatindikatorer:

Gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse på søn- og helligdager.
Antall lokale grunnordninger godkjent av biskopen.

A. Gudstjenesteoppslutning

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

Det er i løpet av 2013 feiret 4589 gudstjenester på søn- og helligdager med 414 241 deltakere. Snitt pr gudstjeneste er 90,3 deltakere. Det er feiret 1181 gudstjenester utenom søn- og helligdager med en samlet oppslutning på 91 060. Samlet gudstjenestebesøk er 505 301.

Gjennomsnittlig oppslutning om gudstjenester fordelt på 174 kirker i 112 sokn viser at kirken har betydelig oppslutning i lokalsamfunnene i Tunsberg. Tar vi med besøk på kulturarrangementer i kirkene har Tunsberg mer enn 640.000 besøkende i 2013. Vi holder høy aktivitet med god deltagelse. Sammenlikner vi oss med andre organisasjoner og foreninger er det grunn til å si at kirken har svært god oppslutning.

Samtidig ser vi en trend over tid hvor gudstjenestedeltagelse er noe nedadgående. Gjennomsnittlig oppslutning om gudstjenester er gått ned med 3 i snitt pr gudstjeneste fra 2012. Vi kan ikke fastslå sikre årsaker til reduksjonen, men vi antar årsaken er at kirkegjengere går sjeldnere i kirken enn tidligere. Det er ikke holdepunkter for å si at færre går til gudstjeneste enn tidligere. Det er kanskje snarere tvert om. Utfordringen ligger i at forpliktelsen knyttet til kirkegang og frivillig arbeid er blitt mindre. Den gruppen av kirkegjengere som tidligere gikk ofte til gudstjeneste, går ikke så ofte som tidligere. Lavere deltagelse i det religiøse fellesskapet behøver imidlertid ikke være et tegn på endring i forhold til tro, men kan heller være et uttrykk for sekularisering, at religionen er privatisert.

Noen menigheter har hatt betydelig nedgang, mens andre har hatt betydelig fremgang. Det er store variasjoner. Noen tall lar seg forklare, som nedgang i besøk i Sem. Der var kirken stengt i 2013 pga. oppussing og man brukte to menighetshus som gudstjenestelokale. Det er økning i gudstjenestebesøk i store menigheter som Berg, Bragerne, Sandefjord, Søndre Slagen og Tranby for å nevne noen. Det er betydelig økning i enkelte menigheter, som Hemsedal, Flesberg, Hurum, Høyjord, Hvasser, Langstrand og Østre Halsen (30-40% økning). Vi merker oss forskjeller mellom de to nabomenighetene i Sandefjord sentrum; Sandar og Sandefjord kirke, hvor Sandar har 20% tilbakegang og Sandefjord 10 % økning, uten at vi har forklaringer på hvorfor det er slike variasjoner.

Det er interessant at gudstjenester med dåp ikke trekker flere gudstjenestedeltagere enn gudstjenester uten dåp på søn- og helligdager. I enkelte små menigheter ser vi en tydelig sammenheng mellom økning i dåp og økning i gudstjenestedeltagelse. Men vi ser også tegn på det motsatte. I en stor menighet som Sandar er antall dåp gått opp fra 127 til 154. Samtidig er gudstjenestedeltagelsen gått ned fra 156,8 i snitt til 127,6. Dette eksempelet kan også indikere at kirkestatistikken kan være noe usikker.

Flere menigheter har jobbet godt med sikte på fornyelse og økt deltagelse på gudstjenester. Vi kan trekke fram Hof menighet som eksempel. Etter siste visitas i 2012 har menighetsråd og ansatte hatt fokus på arbeidet med gudstjenestene. Årsrapport for 2013 viser at Hof har hatt 20% fremgang i gudstjenestebesøk fra 2012. Samtidig ser vi at gudstjenestetallet ligger på nivå med 2011. Det er vanskelig å si at økning skyldes økt fokus eller om det har å gjøre med andre faktorer.

Den menighet som har størst oppslutning pr. gudstjeneste er Kongsberg med et snittbesøk på **214**. Vi har mange små menigheter, som trekker snittdeltagelsen ned, men sammenlikner en folketall med gudstjenestebesøk i enkelte små menigheter som Tunhovd, Jondalen, Fon og Hillestad, for å nevne noen, komme de ut med høyest deltagelse i forhold til innbyggertall.

Veien fremover

Det er ønskelig å øke oppslutningen om våre gudstjenester. Dette ønsker vi å sette søkelys på i tiden som kommer. I en spørreundersøkelse blant 183 informanter i Larvik by, som ble foretatt i forbindelse med visitas, svarte informantene på ulike spørsmål om deres forhold til lokalkirken. Et av spørsmålene var om en opplevde at kirken gir hjelp til å forstå eget liv. Majoriteten av de som svarte gav uttrykk for at de ikke erfarte og opplevde dette. Brukerundersøkelser kan hjelpe oss til å orientere oss nærmere folks hverdag og relatere dagliglivets utfordringer inn i gudstjenesten.

Vi ser at mange som normalt burde gå regelmessig i kirken, deriblant medlemmer i råd og kirkelige ansatte, går sjeldnere til gudstjeneste. Tunsberg biskop har utgitt heftet «Å tilhøre kirken». Der har hun pekt på betydningen av ordinær kirkegang og utfordret, menigheter og ansatte til å slutte opp om søndagens gudstjenester.

Det kan være en ide å vurdere om vi skal iverksette tiltak som utfordrer våre menigheter gjennom «aksjon kirkevei» eller liknende, til å lage en til to gudstjenester i året der man skal ha som målsetting å samle flest mulig til gudstjeneste. .

Åmot kirke på Modum

Fra frivillighetsdag i Haug kirke, Hokksund, aug 2013

B. Gudstjenestereformen

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

Alle menigheter i Tunsberg har fått godkjent grunnordning for hovedgudstjenesten. Dersom menighetene ønsker å gjøre endringer i grunnordningen, kan prostene godkjenne ordninger som foreligger som alternativer godkjent av kirkemøtet. Dersom en menighet vil gjøre endringer som ikke foreligger som alternativ i gudstjenesteboken må søknad sendes biskop for godkjenning.

111 av 113 sokn har pr 1.2.2014 fått godkjent lokale grunnordninger. 2 (Sandefjord, Strømsø) har etter begrunnet søknad fått utsatt frist for innsendelse og 1 er fortsatt underveis av ulike årsaker.

Dersom menighetene ønsker å gjøre endringer i den allerede vedtatte grunnordningen, kan prostene godkjenne ordninger som foreligger som alternativer godkjent av kirkemøtet. Dersom en menighet vil gjøre endringer som ikke foreligger som alternativ i gudstjenesteboken må søknad sendes biskop for godkjenning.

Selv om gudstjenestereformen er innført er det for tidlig å trekke konklusjoner m.h.t. endring av lokal gudstjenestekultur og holdninger som følge av reformen. Rapportene fra menighetene, prester og proster varierer. Noen opplever at reformen så langt ikke har innfridd de forventninger som ble skapt i forbindelse med innføringen. Andre rapporterer om at gode samtaler omkring det lokale gudstjenestelivet har funnet sted. Flere menigheter har også lyktes i å danne gudstjenestegrupper.

Det har vært mye fokus på endringene av selve liturgien. Vi ser det som viktig fremover å arbeide videre med holdninger omkring involvering, som reformens viktigste prinsipp og grunnpilar. En utfordring videre blir derfor å gi våre prester en økt fagkompetanse på dette.

Vi har stilt spørsmål ved om nedgangen i gudstjenestedeltakelse 2013 kan ha sammenheng med de mange endringene og utprøvinger av ny liturgi som har funnet sted i menighetene i 2012-2013. Har dette bidratt til fremmedgjøring slik at kirkegjengere av den grunn har gått mindre til gudstjeneste? Det er ikke funnet noe grunnlag i det innrapporterte materialet fra menighetene som kan påvise en slik sammenheng.

Vi har fulgt noen menigheter som deltok i prøveprosjekt for gudstjenestereformen for å se på om disse menighetene skiller seg fra andre menigheter i forhold til gudstjenesteoppslutning. Det er interessant å se at de som har hatt gode involverende prosesser lokalt er blant de menighetene som viser fremgang (Tjøme/Hvasser, Hole, Hønefoss). Årsaken til tilbakegangen for andre kan tenkes i et tilfelle (Nøtterøy) ha noe med uro omkring innføring av liturgisk musikk, andre kan være at det nye er blitt vanlig slik at ting normaliseres.

	2011			2012			2013		
	Gudstj	Delt.	Snitt	Gudstj.	Delt.	Snitt	Gudstj.	Delt	Snitt
Nøtterøy	67	8678	130	53	9071	171	72	9559	133
Tjøme/Hvasser	41	3351	82	35	3679	105	41	4098	100
Søndre Slagen	124	16627	134	123	15049	122	114	14934	131
Domkirken	73	11371	156	70	10262	147	71	10447	147
Hønefoss	70	4420	63	63	3558	56	62	4025	65
Ullerål	31	2392	77	30	2325	78	29	2064	71
Tyristrand	27	3477	129	28	3731	133	27	2972	110
Hole	63	4870	77	58	6465	111	54	5214	97

3. TROSOPPLÆRINGSREFORMEN

Trosopplæringsreformen skal videreføres med sikte på å utvikle et systematisk og sammenhengende trosopplæringstilbud for alle døpte mellom 0 og 18 år.

Resultatmål:

- Øke utbredelsen av trosopplæringsreformen.
- Alle menighetene med godkjent plan har 315 timer i trosopplæringstilbud
- 80 % av de døpte deltar i trosopplæringstilbudet i menighetene.
- Øke antall menigheter som har fått godkjent plan.
- Innføringskurs for nye trosopplærere.

Resultatindikatorer:

- Andel menigheter i bispedømmet som er tilført trosopplæringsmidler i 2013.
- Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud i menigheter med godkjent plan
- Gjennomsnittlig deltakerandel ved et utvalg trosopplæringstilbud i menigheter som har godkjent plan
- Antall godkjente planer.
- Antall kurs for trosopplærere.

A. Utbredelse av trosopplæringsreformen

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

I 2013 ble 12 nye menigheter i bispedømmet tilført trosopplæringsmidler.

Med tildelingen i 2013 er sju av ti prostier i Tunsberg tilført midler til trosopplæring. I statsbudsjettet for 2014, som ble gjort kjent høsten 2013, er alle prostier/menigheter i Tunsberg tildelt midler slik at Tunsberg vil oppnå full måloppnåelse på dette punktet i 2014.

B. Omfanget av trosopplæringstilbud i menighetene

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

- Mål delvis oppnådd.

Det nasjonale målet for gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud er 315 timer. Det gjennomsnittlige antall timer tilbudt i i menigheter som er i gjennomføringsfasen i Tunsberg er **206 timer**. Dette er en økning på 21 timer fra 2012.

Selv om det er et godt stykke igjen, før målet er oppnådd, er det gledelig at antall tilbudte timer har steget. Erfaring viser at det tar tid å bygge opp en systematisk trosopplæring på 315 timer for aldersgruppen 0-18 år.

I 2013 har det vært liten gjennomtrekk i trosopplæringsstillingene. Denne stabiliteten kan være en medvirkende faktor til det økte timetallet. Bedre oppfølging fra bispedømmet på rapportering og veiledning er også faktorer som kan ha bidratt til et forbedret resultat.

C. Oppslutning om trosopplæringstilbudet

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

- Mål delvis oppnådd.

Tallene for Tunsberg er stigende. Unntaket er 4-årsbok, hvor tallet er svakt redusert, samt breddetiltak året etter konfirmasjonen, der tallet er sunket fra forrige år.

- Dåpssamtalen	- 100 %
- 4-års bok	- 38 %.
- Tilbud for 6-åringer	- 24 %
- Tårnagenter	- 22 %
- Lys våken	- 29 %
- Breddetiltak året etter konfirmasjon	- 18 %

Nasjonale breddetiltak har fått økt oppslutning. Det tyder på at menigheter begynner å få gode tradisjoner på å gjennomføre slik tiltak og at tiltakene har fått oppmerksomhet er blitt kjent i lokalmenighetene.

D. Antall menigheter som har fått godkjent plan

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

- Mål oppnådd.

54 menigheter i Tunsberg har ved utgangen av 2013 fått godkjent sin lokale plan for trosopplæring.

Alle menigheter som har fått tilført trosopplæringsmidler har levert planer i tråd med rammeplan vedtatt av Kirkemøtet. Menigheter forholder seg til fristen de får for å ferdigstille sine lokale planer for trosopplæring. Det er gledelig å se at mye godt prosessarbeid skjer lokalt, og bispedømmet bistår menighetene i denne prosessen.

E. Kurs for trosopplærere

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

Mål oppnådd.

Gjennom året har det vært gjennomført plankurs for nye trosopplærere, og andre små og store samlinger på forespørsel. Det har vært fagdager, Plankurs for trosopplærere som er i planprosess og nettverkssamling med tema «trosopplæring i byen». Vi vil særlig trekke fram

innføringskurs for nye trosopplærere som vi arrangerte for 3. gang. Denne gang sammen med Borg bispedømme. Vi samlet 20 nye trosopplærere til kurs med disse temaene:

- Innføring i trosopplæringsreformen
- Praktisk oppstart i arbeidet
- Å jobbe i kirken – arbeidsgiverlinjer, forventninger, roller
- Samarbeid med organisasjonene
- Bibelstoff og formidling

Bidragstyttere var Kirkerådet, bispedømmekontorene, kirkevergelaget, KFUK/M og trosopplærere som er ansatt i lokalmenighet

Fra adventsgudstjeneste i Sandefjord kirke

4. DIAKONI

Mål fra strategiplan 2010 - 2014 til Tunsberg bispedømme: Vise omsorg gjennom neste-kjærlighet, utfordre til inkluderende fellesskap, ha fokus på rettferdighet og menneskeverd, og verne om skaperverket

Resultatmål:

- Antall diakoner
- Utbredelsen av diakoniplaner
- Grønne menigheter i bispedømmet
- Samarbeid mellom kirke og kommunal helsetjeneste lokalt

Resultatindikatorer:

- Andel sokn som har diakonal betjening
 - Andel sokn med lokal plan
 - Antall grønne menigheter
 - Antall deltagere på kursserien "Godt Liv-hele livet"
-

A. Antall diakoner

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd.

Tunsberg bispedømme hadde 25 diakoner og 10 diakoniarbeiderstillinger i 2013. To færre enn forrige år. Stillingene betjener 66 av 113 sokn i Tunsberg. Årsaken til at det i år er oppført 66 menigheter (mot 54 i fjor) som får diakonal betjening, er at det i fjor ble talt opp prestegjelds vis. I Tunsberg er deknningen av diakonal betjening i soknene på ca. 50 %. Flere sokn, med store diakonale utfordringer, står uten tilfredsstillende diakonal betjening. Tunsberg har kun 14 diakonstillinger med statlig tilskudd. Resterende fullfinansieres av fellesrådene.

Mange fellesråd sliter økonomisk og kan av den grunn ikke prioritere diakonstillinger, selv om de definerer dette som viktig. Erfaring viser at diakonstillinger uten statlig tilskudd er de som rammes først dersom fellesråd må gå til økonomiske innstramminger. Skal diakoni være et satsningsområde i kirken må det følge midler til opprettelse av nye diakonstillinger også i Tunsberg.

B. Utbredelse av diakoniplaner

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

84 av 114 menigheter har utarbeidet diakoniplan.

Våren 2013 lagde Tunsberg en enkel mal for utarbeidelse av diakoniplan. Denne ble sendt alle menigheter som ikke har ferdigstilt plan, som hjelp i dette arbeidet. Det førte til at 5 nye menigheter utarbeidet diakoniplan. Vi har erfaring for at flere menigheter er i ferd med å utarbeide plan for diakoni.

Da ny diakoniplan ble vedtatt av Kirkemøtet fikk planarbeidet en god start i mange menigheter. Men nye reformer og krav til enda flere planer bidro til at arbeidet med diakoniplan ble skjøvet i bakgrunnen og er antagelig den viktigste forklaringen til at arbeidet med diakoniplan i menighetene har stoppet noe opp.

Vi motiverer fortløpende til lokalt arbeid med diakoniplanen på kurs og fagdager. I tillegg har det skjedd en løpende veiledning til menighetsrådene ved diakoner/diakoniarbeidere, prester/proster og fra bispedømme-kontoret. Dette utviklingsarbeidet vil fortsette i året som kommer.

C. Antall grønne menigheter i bispedømmet

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål delvis oppnådd

Tunsberg har 31 grønne menigheter, en økning på 2 fra året før. Andre tiltak og reformer har hatt fokus i kirken de siste årene og er viktigste årsak til at kirkemøtets vedtak om «Skaperkraft og bærekraft» (KM 04/12) er kommet i skyggen. Til tross for dette har bispedømmets «ressursgruppe for miljø og rettferd» arbeidet for å inspirere menighetene til å ta dette tema på alvor. Representanter fra vår gruppe har deltatt i planlegging og gjennomføring av «Klimavalg 2013» i Drammen, hvor en rekke organisasjoner og institusjoner deltok. Markeringen 24. august ble vellykket, med stor deltakelse og en rekke utfordrende appeller og tilstelninger. Arbeidet på dette feltet videreføres med en stadig påminnelse til ansatte og menigheter i Tunsberg om å følge opp kirkemøtes vedtak i denne saken.

D. Samarbeid mellom kirke og kommunal helsetjeneste lokalt

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål oppnådd

I 2013 arrangerte Tunsberg kursserien «Godt liv – hele livet» i Hallingdal prosti. Målsetting for denne kursserien er faglig kompetanseheving, med fokus på menneskeverd, helse og livskvalitet.

Det deltok 210 offentlig tilsatte helse- og sosialarbeidere, samt ansatte i menigheter og organisasjoner på 5 kurskvelder. Kursserien «Godt liv – hele livet» drives med økonomisk støtte fra Anders Jahres humanitære fond og gjør det mulig å tilby dette som et gratis kurs. Kursserien har vært gjennomført prostivis, i 30 år, og bidrar til samhandling og kompetanseheving i menigheter og lokalsamfunn. Målgruppen for kurset er ansatte innen kirke, organisasjoner, helse-/omsorg, rus og psykisk helse

Kursserien får gode tilbakemeldinger, fra deltagere og ledere i helsevesen og kommune. Fra evalueringen trekker vi fram noen representative utsagn: «Tusen takk for 5 fantastiske kurskvelder – en stor berikelse!» «Veldig bra – glad jeg fikk være med». «Fine kvelder til stor inspirasjon og ettertanke» «Noen foredrag gikk litt fort, rakk ikke å notere..». «God ballast å ta med i ryggsekken, Takk!». «Det hadde vært fint med en sånn kveld i måneden gjennom hele året I samhandlingsreformen er frivillige organisasjoner viktige samarbeidspartnere for det offentlige helse-Norge. Kirken er en sentral medspiller i denne sammenheng. Kursserien «Godt liv – hele livet» befester kirkens rolle som samhandlingsaktør i Tunsberg.

Et annet viktig punkt som vi har hatt fokus på i 2013 er pasienters og institusjonsbeboeres rettigheter til åndelig betjening med referanse til helsedepartementets rundskriv 1-6/2009; «*Rett til egen tros- og livssynsutfoldelse*». I forbindelse med alle visitaser i 2013, hvor også besøk på institusjoner har vært del av visitasprogrammet, har rundskrivet dannet grunnlag for samtaler med ledelse i institusjoner og kommuner.

I 2014 planlegger vi en undersøkelse hvor institusjonsbeboeres åndelige behov skal stå i fokus. Vi tar sikte på å utarbeide et hefte som kan bidra til at de ansatte kan få et nyttig redskap til åndelig betjening for beboere på institusjon.

5. KIRKE OG KULTUR

Kirken skal videreutvikle og styrke sin rolle som kulturformidler, ved å satse på bredde, kvalitet og samspill mellom amatører og profesjonelle aktører. (Prop. 1 S, 2011-2012)

Resultatmål:

- Initiere samarbeid mellom kirken og kulturlivet for øvrig.
- Bygge og kirkelig kulturkompetanse, å utvikle og videreformidle spisskompetanse.
- Øke kirkelig kulturkompetanse

Resultatindikatorer:

- Innvilgede tilskudd til kulturprosjekter i menighetene
 - Antall nye samarbeidstiltak
 - Antall deltakere på kompetansehevende kurs og samlinger
-

A. Samarbeid mellom kirken og kulturlivet for øvrigVurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål oppnådd

For å nå målene og sørge for at bispedømmet kan vise til gode resultater på områdene, kreves god kontakt og dialog med både menigheter, prostier, kommuner, fylker, andre bispedømmer og kunst- og kulturinstitusjoner, lokalt regionalt og nasjonalt.

Vi har ikke statistikk som viser hva vi har av samarbeidstiltak mellom kirke og kulturlivet. Våre tall baserer seg på prosjekter vi har vært delaktige i gjennom rådgivning og samarbeid, samt tilbakemeldinger fra kirkeverger, arrangører og kantorer.

For 2013 er det bevilget 1.6 kr. millioner til kunst- og kulturprosjekter i Tunsberg bispedømme fra de statlige tilskudds formål som Norsk Kulturråd, Fritt Ord, Fond for lyd og bilde, Komponistfondet og Fond for utøvende kunstnere.

Disse tildelingene er særlig knyttet til kirker hvor det satses sterkt på utvikling av den kirkemusikalske tradisjonen og hvor tilbud er sydd sammen som hele program, eller satt inn i en helhet. Av større tilskudd til kulturformål nevnes:

Kongsberg med Glogerakademiet og Glogerfestspillene	-	524.000,-
Bragernes kirke	-	140.000,-
Klingende kirkelandskap – Tønsberg	-	150.000,-
Sandefjord kirke med MISK	-	150.000,-
Ål kyrkelyd med utvikling av folkemusikkmesse	-	100.000,-
Drammen Sacred Music Festival	-	150.000,-
Slemmestad og Nærsnes	-	50.000,-
Andebu, Kodal og Høyjord	-	45.000,-
Tunsberg Bispedømmeråd	-	40.000,-

«Artikulasjon» - Fra festspillforestillingen i Tønsberg bibliotek juni 2013

Få menigheter har kapasitet til å søke om statlig finansiering til kunst- og kulturprosjekter. Mange av disse får søknader innvilget hos lokale fonds og kommuner.

Vedr. statlige tilskudd er praksis slik at kunstnere og kulturutøvere ofte selv søker om støtte til arrangementer de skal ha i samarbeid med Den norske kirke. Slik sett fører dette til underrapportering av kirkelige kulturprosjekter. I tillegg finnes det også tilskudd som fordeler seg på småbeløp knyttet til enkeltstående arr., kantater, samt festivaler og arrangement knyttet opp mot språkåret 2014 og grunnlovsjubileet. Disse representerer ca. kr. 200.000,-.

I 2013 hadde vi flere gode samarbeidsprosjekter. Vi vil særlig nevne samarbeidet mellom Litteraturuka i Vestfold og kirken. Her fikk vi inn gode litterære krefter som medvirket i flere kirker. Sammen med Litteraturuka satte vi fokus på stemmerettsjubileet med produksjonen «Artikulasjon». Denne produksjonen ble også en del av programmet i Vestfoldfestspillene. Denne type samarbeid skaper gode relasjoner og gir kirken større plass i det offentlige rom.

Kirken befester sin posisjon som en av de mest besøkte kulturarenaene i landet. Dette gjelder både åpne og billetterte arrangement hvor så vel nasjonale tall som regionale tall bekrefter at kirken er den mest brukte, og den mest voksende kulturarenaen i lokalsamfunnene i Norge.

I Tunsberg bispedømme har det over tid vokst frem flere profesjonelle og semiprofesjonelle kirkelige arrangører som beriker lokalmiljøet og hvor det jobbes forbilledlig med ulike samarbeidskonstellasjoner. Kort kan nevnes: Eiker musikkfestival, Domkirkefestivalen, Musikk i Sandefjord kirke, Adventsfestivalen og Bragernes kirke, Glogerfestivalen på Kongsberg,

Korskolen på Nøtterøy, Folkemusikken og gudstjenesteutviklingen fra Ål og Drammen Sacred Music Festival. Kantorene og kirkemusikerne er særlig viktige i dette arbeidet og tilbudet er preget av stor bredde.

B. Bygge og utvikle kirkelig kulturell spisskompetanse.

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål oppnådd

Kulturutviklingen i Tunsberg bispedømme er i stor grad basert på den form for kompetanseutvikling som skjer via erfaringsoverføring, ofte i en til en relasjon. Små og transparente nettverk, ute i lokalmiljøene er kanskje den vesentligste læringsarenaen.

I 2013 arrangerte vi 5 kompetansegivende samlinger med totalt 145 deltagere:

Festivalutvikling (Kongsberg), Inspirasjonsdag for kirkemusikere (Drammen), Fagdag for kirkemusikere, orgelskole barn (Re), Den Kulturelle Spaserstokken (Tyrifjord), Pilegrimsutvikling strategiseminar (Tønsberg).

C. Øke og fremme bred kirkelig kulturkompetanse

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål oppnådd

Vi har jobbet mye med systematisk arbeid på kulturfeltet og særlig er det etterspørsel på kunnskap om publikumsbygging, markedsføring og arrangørrollens ulike økonomiske modeller. Forespørsler fra menigheter, arrangørsammenslutninger og offentlige aktører innen ulike kulturuttrykk har vært stor. Innenfor de ulike kulturuttrykkene jobbes det tett opp mot ulike arrangørkonstellasjoner og fylkeskommuner

Vi har bidratt med rådgivningen i ressurskrevende tilstelninger og prosjekter og vært involvert i jubileer av nasjonal karakter, som Språkåret, Stemmerettsjubileet, Grunnlovsjubileet og det kommende Luther jubileet. Vi har samarbeidet med fylkeskommunene og prosjekter knyttet til «den kulturelle skolesekken» (DKS) og «den kulturelle spaserstokken» (DKSS). Når det gjelder DKS har oppgaven vært å legge til rette for at kirken kan være et aktuelt spillested. Innenfor «Den Kulturelle Spaserstokken» har vi jobbet tverrfaglig (diakoni og kultur) med å legge til rette for at nye samarbeidskonstellasjoner kan oppstå. Modeller og metodikk har vært presentert for alle diakonene i bispedømmet og vil også bli presentert på en konferanse sammen med de andre bispedømmene i 2014.

Innenfor visuell kunst har man i 2013 lagt grunnlaget for en prosess som skal ende opp i en brukerveiledning til alle menigheter og kirkelige organ i Norge. Denne vil gi god veiledning på hvordan man forholder seg til følgende i kirken:

- A. Temporære utstillinger.
- B. Bestilling av ny kunst/altertavler og faste installasjoner.
- C. Bevaring, registrering og formidling av kirkekunst.

Dette er et krevende arbeid som inkluderer mange profesjonelle miljø og institusjoner. Arbeidet er påbegynt og vil slutføres i løpet av medio 2015.

Innenfor musikk har bispedømmet tatt initiativ til et forprosjekt som har til hensikt å løfte frem ungdommens opprinnelig intensjon med Gudstjenestereformen: Friskere musikk. Dette vil bli avviklet etter at ny biskop er på plass. Temaet med menighetsmusikere som ny voksende musikalsk gruppering i kirken blir også tatt opp under fagdagen for kantorer.

Vi har vært delaktige i produksjonen «Fargane i taket» som er satt opp av Ål kyrkelyd. Vi har også bidratt aktivt til at Camilla Collett-forestillingen har turnert ved flere videregående skoler og også blitt vist på en rekke kveldsarrangementer i bispedømmet. .

D. Pilegrimsarbeid

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål oppnådd

Vi har samarbeidet med begge fylkeskommunene og flere av menighetene i Tunsberg om utvikling av pilegrimsarbeidet. Samarbeidet med Vestfold Fylkeskommune danner basis for å ferdigstille leden gjennom Vestfold. Det jobbes også med å utvikle en strategikonferanse for pilegrimsarbeidet i Buskerud i samarbeid med Buskerud Fylkeskommune og prostene i Lier.

Vår primære oppgave er å bistå lokale aktører på innholdssiden, arbeide for at det kan bli flere åpne kirker, samarbeide med kommuner og fylkeskommuner om pilegrimsleder og utvikle og kommunisere det religiøse aspektet ved pilegrimsarbeidet. Hovedutfordringen på pilegrimsfeltet er at de ulike miljøene ikke har en samlet organisasjon eller avsender. Dermed er det svært vanskelig å få til selve symbolet på den kristne tradisjonen: åpne kirker.

6. MISJON OG MENIGHETSUTVIKLING

Mål fra bispedømmets årsplan 2013 ble formulert slik:

Misjon: Misjonerende menigheter der evangeliet frigjør mennesker og myndiggjør dem til å dele troen gjennom nærvær, handling og ord, lokalt og globalt. Å la Kirkens misjonale identitet komme til uttrykk som en dimensjon i alt menighetene gjør.

Menighetsutvikling: Gi flere menigheter i Tunsberg muligheten til en styrt menighets-
Utvikling med veiledning og oppfølging over tid.

Resultatindikatorer:

- Antall menigheter med samarbeidsavtaler med misjonsorganisasjoner
- Nedslag av misjon i menighetenes planer for trosopplæring og vedtak om lokal grunnordning for gudstjenesten.
- Antall menigheter som deltar i organisert menighetsutviklingsarbeid.

A. Misjon.

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål delvis oppnådd

Pr 31.12.2013 har 89,5 % av menighetene (102) inngått en misjonsavtale eller et menighetens misjonsengasjement. Dette er en økning fra 85 % i fjor og fra 51 % i 2001. I dette tallet inngår også 14 menigheter som ved årsskiftet var i prosess med å inngå ny misjonsavtale, etter en evaluering av gjeldende avtale som ble avsluttet mot slutten av 2013. Av 90 misjonsavtaler/misjonsprosjekt er 75 av dem inngått med en av de 7 misjonsorganisasjonene i Samarbeid menighet og misjon (SMM).

Oversikt over fordeling av misjonsavtaler/misjonsprosjekt i Tunsberg pr 31.12.2013

Det norske misjonsselskap	39	Misjon uten grenser	3
Israelsmisjon	0	KFUK-KFUM Buskerud	8
Normisjon	12	Ungdom i oppdrag	2
Misjonsalliansen	11	MySisters	1
Areopagos	4	«Privat prosjekt»	1
HimalPartner	8	TOTAL ikke SMM	15
Stefanusalliansen	1	TOTAL AVTALER	90
TOTAL SMM	75	I prosess med å velge	14
Menighet uten avtale/prosjekt	12		

(Noen få menigheter (4 stk.) har mer enn en avtale). Antallet såkalte «private misjonsprosjekt» i menighetens regi har nå gått ned til 1. Det er 12 sokn (10,5 %) som ikke har noen misjonsavtale. Dette er alle små menigheter med små ressurser sammenliknet med andre. Diagrammet på neste side gir en grafisk fremstilling av alle de land med tilhørende søsterkirker(r) som menighetene i Tunsberg har kontakt med gjennom menighetenes misjonsavtaler og

misjonsprosjekt. Dette utgjør i underkant av 20 land, og viser en stor bredde i geografi. Thailand, Madagaskar og Bangladesh er de land flest menigheter i Tunsberg har tilknytning til.

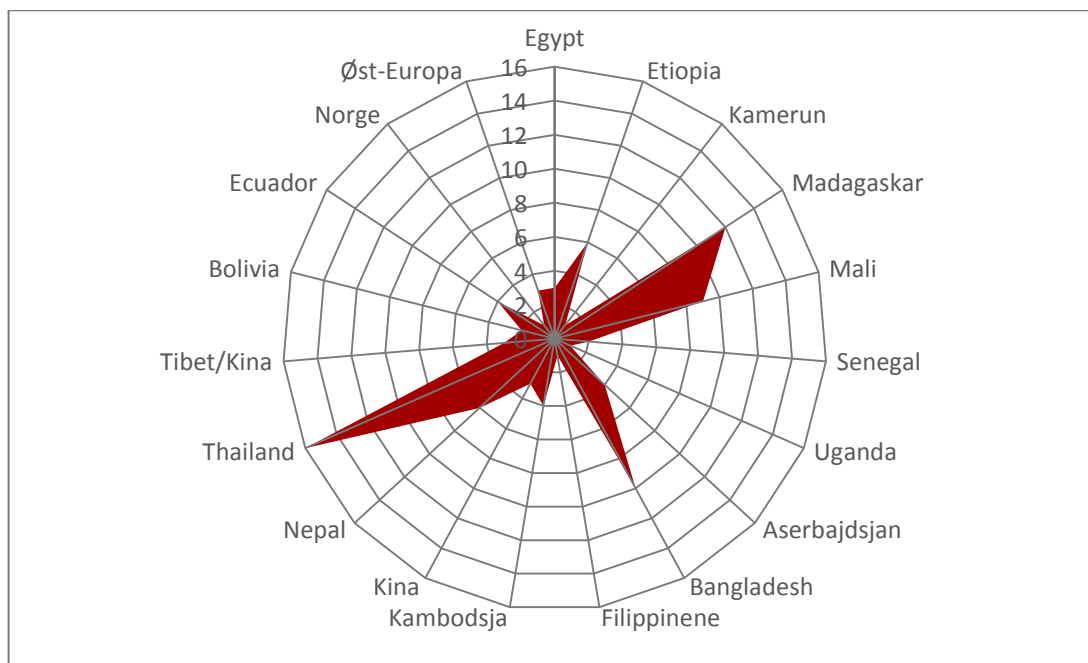

Diagram som viser fordeling av land menighetene i Tunsberg har en relasjon til gjennom misjonsavtalene. (En av menighetene har gjennom sin misjonsavtale et særlig engasjement mot ny-religiøse i Norge, derfor listes også Norge opp). Dette er en ressurs med utviklingspotensial.

Samtlige 49 menigheter (13 nye i 2013) som har fått godkjent sin trosopplæringsplan har med i denne et eget punkt om misjon. De aller fleste av menighetene som har fått godkjent sine vedtak om lokal grunnordning for hovedgudstjenesten, har i denne gjort et eget vedtak om hvordan en i gudstjenestelivet skal ta hensyn til menighetens planer for misjon.

Kirken er til for å formidle evangeliet til verden lokalt og globalt, og derfor kan misjon sies å være en samlet betegnelse for kirkens målsetting. Den er i Tunsberg søkt virkeliggjort gjennom en mangfoldig og lokal basert folkekirke. Det er denne forståelse som også ligger til grunn for bispedømmets målsetting (jfr. også KM-sak 05/2005 og 07/2015). Gjennom Samarbeid menighet og misjon (SMM) er menighetsavtaler nå blitt det normale. Rent kvantitativt, dvs. antall avtaler, kan en sies at resultatet er svært godt. Tross dette er det allikevel et stykke vei å gå før en helhetlig misjonsforståelse blir en dimensjon i lokalmenighetenes arbeid.

Det er i 2013 foretatt analyser av selve avtaletekstene til samtlige gjeldende avtaler. Avtalene beskriver de 2 parters forpliktelser og oppgaver. Gjennomgangen avslørte at punktet menighetenes forpliktelser i misjonsavtalene er for generelle og lite oppdaterte, og utfordrer derfor ikke menighetene i særlig grad. Det er også et forbedringspotensial til å få avtalen til å kommunisere bedre med menighetens øvrige planer. Dette gjelder generelt også mellom de ulike planer i menighetene; det er behov for å bidra en mer til helhetlig tenkning omkring lokalmenighetenes virksomhetsplaner. De erfaringer vi har med verktøyet «helhetlig menighetsplan» gjennom prosjektet «Menighetsutvikling i folkekirken» synes å være et tjenlig redskap for dette. Det arbeides med strategi for hvordan dette på best mulig tjenlig og praktisk måte kan introduseres til bruk i menighetene. Det arbeides også med å finne mer tjenlige resultatindikatorer som fremover kan bedre gi mål på utviklingen innen feltet misjon. En mulig indikator kan være «antall helhetlige menighetsplaner hvor misjon er en integrert del». Det har vært arbeidet videre med å legge til rette for og bistå menighetene med ideer og

konkretiseringer til fokus på misjonsaspektet til bruk i ulike tiltak i trosopplæringen. Vedtakene i lokal grunnordning er også av grunnleggende karakter, og kan generelt fortsatt sies å være i en begynnende fase for videre utvikling av dette punktet. Innføringen av gudstjenesteformen har krevd mye energi og krefter lokalt, slik at en har valgt ikke å legge press på menighetsrådene på dette punktet i 2013. Det er også arbeidet særlig med KM-sak 07/2012, «Misjon i forandring» og hvordan bispedømmet konkret skal følge opp vedtakene, særlig 1b). Et 3-årig prosjekt kalt «Skapt, døpt, sendt» er blitt utarbeidet. Prosjektet har som mål å skape større bevissthet for, legge til rette for og utvikle materiale om at menighetens misjonsarbeid også handler om å utruste vanlig døpte til misjon gjennom trosopplæring og gudstjeneste.

AVSLUTNING: Nesten 50.000 ble overrakt til Normisjon som en avslutning på Bangla-prosjektet.

En søndag i misjonens tegn

Det ble en festdag denne søndagen i januar hvor misjon fikk en spesiell plass i gudstjenesten.

takket så hjerteligst for gaven. Hun hadde til og med vært i Syhlet og kunne fortelle hvor viktig denne støtten virkelig var for disse unge, fattige jentene i Bangladesh.

Faksimile fra menighetsblad for Botne nr. 1.2013.

B. Menighetsutvikling:

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål oppnådd

Gjennom samarbeidsprosjektet " Menighetsutvikling i folkekirken" (MUV) har menigheter i Tunsberg i 2008-2011 vært med på å forsøke ut og utvikle gode redskap for utvikling i menigheten. Dette har vært i nært samarbeid med Det Teologiske Menighetsfakultetet (MF). Et av de redskaper som ble utviklet og prøvd ut, er sokneanalysen. Høsten 2012 startet vi med et oppfølgingsprosjekt, i samarbeid med MF. Målet er å vinne erfaring med et systematisk arbeid med sokneanalyse som redskap i forkant av visitas, og som ressursmateriale ved visitasen. Dette ble gjennomført og avsluttet og evaluert i 2013. 3 menigheter i Larvik prosti, Langstrand, Larvik og Nanset menigheter ble valgt ut, med tanke på visitas høsten 2013. Metodene som brukes er bl.a. demografiske undersøkelser, intervjuer og tilrettelagte spørreundersøkelser

Erfaring ble vunnet. 3 sokneanalyser for hver av menighetene ble utarbeidet i samarbeid med frivillige og ansatte i menighetene. Disse forelå i forkant av visitasen. Det var fokus på hvordan brukarene (soknets medlemmer og beboere) erfarte og tenkte om deres lokale kirke. Evalueringen viste at arbeidet ble opplevd å ha nytteverdi for Larvik-menighetene, og at de ønsket å arbeide videre med disse etter visitasen. I ettertid ser en at menighetene burde ha fått rapporten i god tid før visitasen og få mulighet til å reflektere og ev. komme med forslag til svar/tiltak på grunnlag av rapporten før selve visitasen. Sett fra biskopens side frembrakte sokneanalysene relativt lite nytt om menighetene. Sokneanalysene slik de forelå, var laget med tanke på menighetens utviklingsarbeid mer enn å gi biskopen et redskap for sin visitas av menighetene.

Geilo Kulturkyrkje

7. ORGANISASJONSUTVIKLING OG FORNYING

Kirkerådet og bispedømmerådet skal stimulere til samarbeid mellom de ulike forvaltningsnivåene i kirken.

Mål:

En funksjonell, kostnadseffektiv og brukerorientert forvaltning hvor kirkeråd og bispedømmeråd skal utvikles med sikte på:

- Økt effektivitet og bedre servicenivå
- Stimulere til økt samarbeid mellom de ulike forvaltningsnivåene
- Ta i bruk, å utnytte nye elektroniske løsninger.

Resultatindikatorer

- Balanse i budsjett og regnskap
 - Gjennomførte brukerundersøkelser
 - Antall fellesråd som deltar i forsøk eller har etablert samarbeid på tvers av sokne-/kommunegrenser
 - Antall treff på hjemmeside
-

A. Økt samarbeid mellom de ulike forvaltningsområdene

Vurdering av resultat- og måloppnåelse:

- Mål oppnådd

Samarbeid skjer både ved at et fellesråd som dekker to kommuner slik som i Nes og Flå i Hallingdal prosti, og ved delssamarbeid mellom menigheter: Det etablerte forvaltningsmessige samarbeidet i Nord-Jarlsberg prosti fortsetter. Likedan er det fortsatt felles tilsatte trosopplæringsmedarbeidere i flere prostier. Vurderingen av lignende samarbeid pågår i de «nye» trosopplæringsprostiene» Kongsberg, Sandefjord og Ringerike.

I 2013 har forsøksordningen med sammenslåtte sokn i Hof, Eidsfoss og Vassås blir formalisert og vedtatt som fast løsning. I Flesberg pågår det for tida vurdering og erfaringsinnhenting blant annet fra Modum, Stokke og Hof vedrørende forsøksordning om sammenslåing av de tre soknene Flesberg, Svene og Lyngdal.

Samordning med kulturminnemyndigheten vedrørende tiltak i kirkenes omgivelser er utfordrende, jamfør Rundskriv T-3/2000. Både bispedømmeråd og biskop har egen myndighet etter plan- og bygningsloven, kirkeloven og gravferdsloven.. Disse plansakene og eventuelt dispensasjonene, er svært krevende både faglig og forvaltningsmessig; det er svært mange aktører. Sakene har ofte kommet seint til bispedømmeråd/biskop, ofte kommet etter varsling lokalt, - da har prosessen allerede kommet langt. I mai 2013 ble ansvarsforholdene i kulturminneforvaltningen endret ved at fylkeskommunen overtar noe av myndigheten fra Riksantikvaren. Etter et halvt års praktisering, ser det ut til at denne endringen har gjort ansvarsforholdene klarere, særlig overfor kommunene, og det er en høyere grad av bevissthet på samordningsansvaret.

B. Effektivitet og bedre service

Vurdering av resultat- og måloppnåelse:

- Mål delvis oppnådd

Forvaltning

2013 har vært et utfordrende år for forvaltningsoppgavene ved bispedømmekontoret med uforutsette sykmeldinger og permisjoner i administrative stillinger. Sammen med ekstraordinære og ressurskrevende oppgaver knyttet til merking av valgkirker i forbindelse med grunnlovsmarkeringen, nominasjon av bispe kandidater og forhandlinger vedrørende nye kontorlokaler, har dette for administrasjonen vært et intenst og krevende arbeidsår. For bispedømmekontorets er det ved slutten av 2013 foretatt en liten omorganisering, endring av arbeidsområder for å bedre servicenivået og samordne sekretærfunksjonene og gjøre organisasjonen mindre sårbar. Dette gjøres ved en kombinasjon av stillingsutlysning av to ledige administrative stillinger (personalmedarbeider og arkivar) og ved omfordeling av funksjoner internt. Dette skjer i full enighet med de berørte medarbeiderne. Det blir også lagt bedre til rette for at kollegastøtte ved at «mer enn en» kjenner og har tilgang til «spesialprogram» og moduler. Vi ser nå fram til at nytilsatt administrasjonssekretær og arkivleder tiltrer 1. april 2014!

Bispedømmets hjemmeside

Det var 23.356 treff på vår hjemmeside i 2013. Av disse kom 3757 fra Buskerud og 6277 fra Vestfold. Flest treff fra Oslo. Vi antar interessen om bispenominasjon i Tunsberg er en av årsakene til at vi har såpass mange treff, sammenlignet med mange av de andre bispedømmene.

Hjemmesiden ble oppgradert og lagt om i 2012 slik at 2013 har vært en drifts- og vedlikeholdsperiode. Nyhetsmeldinger har vært brukt aktivt i kommunikasjonen både som kunngjøringer og påminnelser – samt selvfølgelig de nyhetene som mange venter spent på; tilsettingene! Det skjer forholdsvis ofte at nyhetsmeldingene våre gir små eller store oppslag i avisene.

Hjemmesiden er hensiktsmessig for samleinformasjon. I arbeidet med nominasjon og valg av biskop var det både hensiktsmessig og besparende å bruke hjemmesiden for å legge ut aktuell informasjon. Vi får positive tilbakemeldinger på hjemmesiden vår.

Vi har innhentet trafikkstatistikk. Vi har lite sammenligningsgrunnlag for antall unike besøkende og sidevisninger, men vi konstaterer at det er en forholdsvis stor andel (17 %) som bruker mobil enhet, vi ser fram til at vi får en felles kirkeløsning for dette også.

Regiontreffene viser forskjell i besøk for Buskerud (3757) og Vestfold (6277). Vi har ingen forklaring på denne forskjellen.

Internkommunikasjon

På bispedømmekontoret har vi gjennomført internkurs for ansatte for å øke mulighetene for å benytte Outlooks muligheter bedre, særlig i forhold til planlegging og bruk av felles kalender.

Anskaffelser

Rutiner for anskaffelsesprotokoller er gjennomgått i stabssammenhenger. Dokumenter journalføres i saksbehandlersystemet vårt.

C. Nye elektroniske løsninger

Vurdering av resultat- og måloppnåelse:

- Mål oppnådd

Bispedømmerådet får alle offentlige saksdokumentene tilsendt elektronisk. Enkelte av de faste medlemmene har i tillegg bedt om å få dokumentene utskrevet i papirutgave. Bruken av rekrutteringsprogrammet Webcruiter er godt fungerende og papirmessig besparende ved at søkerliste genereres automatisk og at bispedømmerådsmedlemmene selv aktivt går inn og leser søknader med vedlegg.

Utfordringer knytter seg til formidlingen av uttalelser og innstillinger. Disse, samt øvrige saksdokumenter som er unntatt offentlighet, har vi foreløpig ingen hensiktsmessig og akseptabel elektronisk løsning for. I 2013 foretok bispedømmerådet 22 tilsetninger (20 av disse var prestestillinger). I 2014 ser det ut til å bli omtrent det samme. Vi ser fram til en hensiktsmessig løsning i den felles it-satsningen til Kirkerådet/bispedømmerådene, i samsvar med de nye bestemmelsene med bestemmelsene om digital kommunikasjon.

I 2013 har vi ved bispedømmekontoret tatt i bruk evalueringsverktøyet Questback. Erfaringene så langt er at det vil være et hensiktsmessig hjelpemiddel for oss, også i forhold til påmeldinger og deltakerlister.

D. Tilsluddsforvaltning. Økonomiforvaltning

Vurdering av resultat- og måloppnåelse:

- Mål oppnådd

Tunsberg bispedømme følger statens regler for økonomi- og virksomhetsstyring – «Reglement for økonomistyring i staten» og «Bestemmelser om økonomistyring i staten», samt økonomi- og virksomhetsinstruks for bispedømmerådene i Den norske kirke og virksomhetens interne instruks.

I 2013 fikk Tunsberg bispedømme et mindreforbruk på både kapittel 1590 – bispedømmerådet og kapittel 1591 – presteskaper, jfr. «Innrapportering til det sentrale statsregnskapet for 2013». Med mindreforbrukene på de to kapitlene, anser vi at bispedømmerådets målsetning for 2013 på økonomiforvaltningens område er oppfylt, nemlig et forsiktig forbruk av tidligere mindreforbruk.

På det økonomiske området har Tunsberg bispedømme i de senere årene arbeidet med risikovurdering av lønn- og regnskapsområder, herunder refusjons- og tilskuddsordninger. Arbeidet har etter vår mening bidratt til å kvalitetssikre økonomiforvaltningen og bevisstgjort medarbeidere og bispedømmerådet.

Tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk.

Tunsberg bispedømmeråd gav tilskudd til 14 diakonstillinger og 9 kateketstillinger, samt tilskudd til kirkemusikalsk arbeid.

Tilskudd til trosopplæring

Tunsberg bispedømme ble tildelt midler til gjennomføring av trosopplæringsreformen for et nytt prosti i 2013. Det henvises til kapittel 3 om trosopplæring.

Tilskudd fra opplysningsvesenets fond

Tunsberg bispedømme vedtok i 2012 nye retningslinjer for disponering av midler fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål med virkning fra 2013. Disse bygger på kirkerådets vedtatte satsningsområder. Tunsberg bispedømme gir tilskudd til tverrfaglige hovedprosjekter, mellomstore prosjekter, medium/mindre prosjekter i størrelsesorden 100.000 ned til 7.500 pr. år. Tildelingstiden er fra 1-3 år. For 2013 ble det tildelt midler til 27 prosjekter.

Evalueringer

Fagsamlinger og kurs, samt Ungdommens Bispedømmemøte er fulgt opp med evalueringer i spørreskjemaer, umiddelbare tilbakemeldinger/oppsummering i kurs/møter og ved responser fra proster og tillitsvalgte i egne møter som har handlet om evaluering. Det er også laget et eget utdrag AFI-rapporten om arbeidsmiljøforhold spesielt for Tunsberg bispedømme.

På området menighetsutvikling er det utarbeidet egne verktøy for menighetsanalyse til bruk i lokal menighetene i Tunsberg bispedømme. Dette arbeidet har skjedd i samarbeid med MF

Etiske retningslinjer

Tunsberg bispedømmeråd har utarbeidet etiske retningslinjer for ansatte og for bruk av sosiale medier.

E. Risikovurderinger

Risikovurderinger legges til grunn for planlegging og gjennomføring av tiltak. I årsplanen for 2013 har vi vurdert risikonivå på utvalgte områder. Vi trekker her fram 3 punkter for å vise hvordan vi har identifisert og vurdert risiko;

Eks. på mål	Suksessfaktor	Risikoidentifisering	Eks. på tiltak
Rekruttering til prestedtjeneste	Tilgang på søkere	Uten tilgang på søkere maktet vi ikke å nå målet om å være folkekirke.	Rekrutteringsteam – unge studenter. Annonse i yrkesfaglig hefte for vg. og ungdomsskole
Styrke diakonitjenesten	Flere diakonstillinger. Økte statlige tilskudd. Økonomi i fellesrådene	Få stillinger fører til mindre diakonalt arbeid i menighetene.	Samtale med politikere under visitaser.
Faglig utrusting av trosopplærere	Fellesråd ser nytten av kompetanseheving	Svak fagkompetanse kan hindre gjennomføring av reformen.	Kurs for nye trosopplærere Promotere «Trospløtterne»

8. PRESTEDEKNING OG REKRUTTERING

HOVEDMÅL:

Bevilgningene til prestedetjenesten har som mål at alle menigheter i Den norske kirke skal være betjent av prest

Resultatmål:

- Menighetene og kirkemedlemmene skal ha god prestedekning
- Prestene skal holde gudstjenester og utføre kirkelige handlinger
- Rekrutteringen til prestedetjenesten skal styrkes

Resultatindikatorer:

- Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. prestestilling
- Gjennomsnittlig antall gudstjenester og kirkelige handlinger pr. prest.
- Antall ledige prestestillinger i bispedømmet.
- Tilgang på nye prester – avgang fra prestedetjeneste

A. PRESTEDEKNING

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål oppnådd

Tunsberg har 122 stillinger. Pr. 30.11.13 var 120 av disse besatt av faste prestestillinger. Ved utgangen av året er alle prestestillinger dekket opp med faste stillinger og litt vikartjeneste. Tunsberg benytter en god del pensjonister som vikarer. Vi hadde 4,1 årsverk i 2013 knyttet til denne gruppen.

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. prestestilling er 3.097. Enkelte stillinger har langt færre medlemmer å betjene, mens andre har betydelig høyere antall kirkemedlemmer pr. prestestilling. Lier prosti har høyest antall medlemmer pr. prestestilling; 4.152, hvor Røyken kommer høyest ut med rundt 5.000 medlemmer pr. prest.

Enkelte steder har hatt betydelig press på prestestillinger pga. at det mangler diakon og kateket. Eksempelvis gjelder dette Holmestrand/Hillestad og Botne.

Kirkelige tjenester	Antall utført 2013	Snitt pr. prest 2013
Gudstjenester	5770	47
Dåp	3332	27
Vigsler	852	7
Gravferd	4071	33

Det er innbyrdes store forskjeller. I noen områder, som eks. vis i Hallingdal prosti, er det færre kirkelige handlinger pr. prest enn i andre områder, men et høyere antall gudstjenester. Målt etter gudstjenester og kirkelige handlinger er det innbyrdes forskjell mellom prestestillingene i Tunsberg. Men ser man på forhold som sokneinndeling/rådsstruktur, geografiske avstander og øvrig kirkelig bemanning er arbeidsbelastningen ngenlunde likelig fordelt i bispedømmet.

Prestene bekrefter dette i bispedømmets årlige arbeidsplassundersøkelse, der et stort flertall fra alle tjenesteområdene sier at de har høy grad av trivsel i jobben og at det er rimelig godt forhold arbeid og fritid og at det er høy grad av trivsel i arbeidet.

B. REKRUTTERING

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål oppnådd

Det ble foretatt 20 tilsetninger i 2013 med et snitt på 4,4 søker pr. stilling. 34 % av søkerne var kvinner. I tilsettingene for 2013 var kvinneandelen 40 % (8 av 20). Tunsberg har hatt gjennomgående god søkning til prestestillingene. Men vi merker at søkergrunnet er blitt noe mindre de siste årene. Det er kommet flere søkere fra Island og Danmark, og vi har ansatt noen fra disse landene. Vi har måttet lyse ut enkelte stillinger flere ganger, noe som indikerer at rekruttering til enkelte prestestillinger er blitt noe vanskeligere. Gjennomgående lykkes vi med å skaffe gode kandidater til de ulike stillingene.

Vi har hatt noen større annonsefremstøt i avisene – i likhet med enkelte andre bispedømme. På kort sikt er slike satsinger viktige. Men på lang sikt er det andre utfordringer som knyttet seg til rekruttering. Det er å øke antallet nye teologistudenter slik at man kan sikre rekruttering til prestatjensten. I Tunsberg er 28 % av prestene over 60 år. I andre bispedømmer er prosentatsen betydelig høyere. Det betyr at vi i neste årene kommer til å få mange prester som vil tre ut av tjeneste pga. alder. Dette vil bli en stor utfordring for hele kirken.

Et viktig område som det jobbes godt med er «Veien til prestatjeneste». I 2013 var det 10 studenter tilknyttet Tunsberg som deltok på samlingen, 5 studenter på O1 og 5 studenter på O2. I tillegg hadde vi 3 studenter i stiftspraksis våren 2013 og 1 student høsten 2013. Vi ser at studentene som er i stiftspraksis får en svært viktig erfaring med hva det vil si å arbeide som prest. Menighetene som tar imot studentene, de lokale prestene og prostene bidrar gjennom sin tilrettelegging og oppfølging til å styrke rekrutteringen til prestatyrket. Vi ser at den kontakten som opprettes mellom studentene, biskopen og bispedømmet gjennom dette programmet virker rekrutterende. Det er interessant å merke seg at samtalen som biskopen har med den enkelte student, er noe av det som blir høyest verdsatt i evalueringen hvert år.

Vi har de to siste årene hatt artikkel om prestatjenesten i et yrkesfaglig hefte som brukes i ungdoms- og videregående skole; Hftet heter «Muligheter Buskerud og Vestfold» og utgis av Drivkraft forlag.

De siste to årene har vi engasjert et rekrutteringsteam av unge teologistudenter har deltatt på ulike ungdomsarrangementer i Tunsberg og informert om teologistudium og prestatjeneste. Vi har gode erfaringer med å satse på denne typen tiltak mht. rekruttering.

C. LIKESTILLING OG INKLUDERING

Det skal motiveres og legges til rette for at flere kvinner søker tjeneste som menighetsprester og innehar lederstillinger i kirken

Resultatmål

- Andelen kvinnelige prester, proster og biskoper skal økes

Resultatindikatorer:

- Andel kvinner i faste prestestillinger
- Andel kvinner i stillinger som biskop og prost

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål oppnådd

Tunsberg har økt andelen kvinnelige prester fra 2009 til 2013 fra 25,7 % til 29,4 %. Når det gjelder kvinneandel i lederstillinger så ligger vi langt over landsgjennomsnittet (40 %) og andel kvinner i rådgiver- og konsulentstillinger er på 56 %.

9. ORGANISERING OG LEDELSE AV PRESTETJENESTEN

Bispedømmeråd, biskop og prostene skal ivareta god ledelse av prestene, sørge for at prestene har gode arbeidsvilkår og at tjenesten er tilpasset lokale utfordringer.

Resultatmål:

- Nye prester skal få en omfattende og god innføring i prestedtjenesten
- Prestene skal ta del i etter- og videreutdanning.
- Prestene skal ha regelmessig veiledning

Resultatindikatorer

- Gjennomsnittlig antall dager med opplæring for nytilsatte prester.
- Andel prester som har deltatt på etter- og videreutdanning
- Andel prester som har fått veiledning.

A. Oppfølging av nytilsatte

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål oppnådd

Alle prester i Tunsberg får god innføring når de starter i prestestilling.

Den enkelte prost har ansvar for oppfølging av nytilsatte. Dette løses på forskjellige måter, fra kursing, slik det gjøres blant annet i Domprostiet, hvor prestene deltar i et «mini-sokneprestkurs» og ved tett personlig oppfølging i startfasen. Nyutdannede prester vil også bli fulgt opp gjennom nasjonalt program for oppfølging av nye prester. Etter at ny prest er ansatt inviteres vedkommende til bispedømmekontoret, til samtale med biskop og møte med administrasjon og ansatte.

B. Kompetanseutvikling

Vurdering av resultat og måloppnåelse

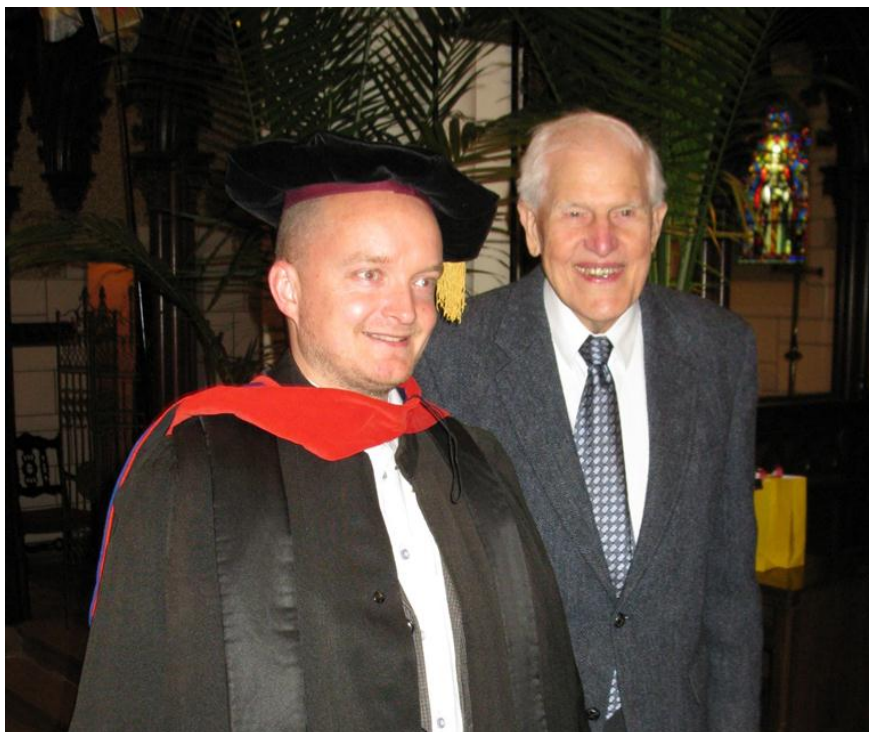
- Mål oppnådd

Prestene i Tunsberg har i gjennomsnitt hatt 8,8 studiedager i 2013. 6 søkere fikk innvilget REU støtte.

Det er laget kompetanseutviklingsplan for Tunsberg. Hvert år arrangeres det stiftsdag for alle prester og annet hvert år arrangeres det en større fagsamling; stiftsdager med overnatting. I tillegg inviteres prestene regelmessig til aktuelle fagsamlinger i prostiet, flere av disse er tverrfaglige.

Prostene får hvert år kr. 1500 pr. prest til fagutvikling i prostiet. Hvert 4 år gis det kr. 7.500 pr. prest til et større studieformål i prostiet.

REU søknader har i stor grad rettet seg mot PKU og enkelte egne studieprosjekter. Drammen prosti deltok samlet med prestene i kurset; «Kunsten å snekre en preken». Prostibaserte kurs og samlinger har stor nytte- og læringsverdi og er tiltak som Tunsberg gjerne vil prioritere som ledd i prestenes kompetanseutvikling.

Som den andre presten i Tunsberg bispedømme disputerte sokneprest Sorle Stenersen Hovdenak til doktorgrad i teologi. Tittelen på avhandlingen er: Perspectives on Christianity in the Making of Modernity. Luther's Theology of Scripture and the Seventeenth-Century Thinkers Grotius, Hobbes and Spinoza

C. Veiledning

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål oppnådd

36 av prestene i Tunsberg går i arbeidsveiledning. Denne er organisert i grupper og ledes av godkjente veiledere. Alle nytilsatt får tilbud om ABV.

Alle prester har tilbud om å delta i ABV, og mange av prestene benytter seg av eller har benyttet seg av tilbudet. Noen har deltatt lenge i grupper. Andre har deltatt over kortere perioder.

Vi har også gitt tilbud til enkelte om individuell veiledning, beregnet på bearbeiding av spesielle hendelser og situasjoner. Vi har et nært samarbeid med Institutt for sjelesorg som ivaretar veiledning av 3 av våre ABV-grupper.

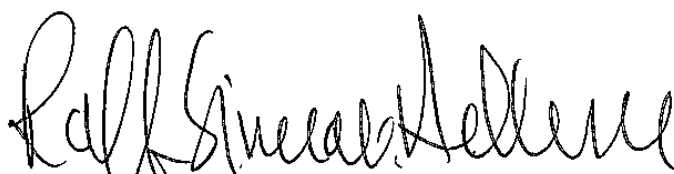
D. Arbeidsvilkår

Vår årlige arbeidsplassundersøkelse viser at det er gode arbeidsvilkår for prestene i Tunsberg. Vi har hatt lavt sykefravær (3,9 %). Årets undersøkelse viser økt score hva gjelder trivsel og arbeidsvilkår. Forhold til arbeidsgiver – og i særlig grad til prestene som nærmeste overordnede beskrives som svært godt (score; 5,26 – skala fra 1-6).

AFI-rapporten, om «Arbeid, helse og engasjement blant ansatte i Den norske kirke» er behandlet i prostemøte og i eget møte med tillitsvalgte og verneombud. Rapporten er også fulgt opp i vår egen arbeidsplassundersøkelse, med særlig fokus på punkt om mobbing på arbeidsplassen. Vår egen undersøkelse melder om 5 tilfeller av mobbing på arbeidsplassen. Dette er lavere enn det som fremkommer i AFI-rapporten. Det er presisert i våre rapportskjemaer hva som er å forstå som mobbing. Alle tilfeller er fulgt opp av verneombud i samarbeid med prost.

For Tunsberg bispedømmeråd

1.mars 2013

Rolf Simeon Andersen

stiftsdirektør

Vedlegg 1

Årsberetning fra gravplassrådgiveren

Stillingen som gravplassrådgiver ble besatt fra 01.10.2012 og året 2013 ble derfor på mange måter et innkjørings år. Stillingen er knyttet til Tunsberg bispedømme, men har nasjonal karakter.

En viktig del av stillingen er knyttet opp mot rådgivning for de 11 bispedømmerådene i gravplassaker. Hovedtyngden av saker er nyanlegg, utvidelser eller endring av gravplass og endring av lokale vedtekter. I tillegg er det en del klagesaker. I 2013 utgjorde dette rundt 150 saker og ca. 50 % av arbeidstiden gikk med til dette. Gravplassrådgiveren hadde en dagsamling med de 11 saksbehandlerne i januar hvor nye forskrifter ble gjennomgått og de ulike bispedømmene fikk komme med aktuelle problemstillinger og erfaringer ble utvekslet. Dette var nyttig og vil forhåpentligvis kunne gjentas årlig.

Det har vært en god del henvendelser fra lokale gravplassforvaltninger, både kommuner og kirkelige fellelråd. Dette gjelder ulike saker knyttet til gravplass hvor de ønsker informasjon og rådgivning. I den grad tiden tillater det har det også vært avholdt befaringer/ møter der det har vært ønske om det.

I løpet av 2013 har gravplassrådgiveren holdt mange foredrag om ulike temaer og i ulike forum. Dette har vært om alt fra endringer i gravferdsforskriften og universell utforming til bevaringsplaner.

Samarbeidet med Norsk forening for kirkegårdskultur er en del av stillingen. Gravplassrådgiveren sitter i styret i foreningen og er også med i redaksjonskomiteen for fagbladet Kirkegården. Dette bladet er en viktig informasjonskanal innenfor fagfeltet gravplass og gravplassrådgiveren har skrevet flere artikler i bladet i løpet av året.

Gravplassrådgiveren samarbeider også med mange andre aktører som er engasjert i gravplassektoren, blant annet KA (Kirkelige arbeidsgiver- og interesseorganisasjon) og NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet). Det er også jevnlig kontakt med departementet og de juridiske rådgiverne der for å avklare ulike problemstillinger.

I året som kommer vil alle disse arbeidsoppgavene bli videreført. Gravplassrådgiveren har også planer om å besøke de ulike bispedømmerådene for å befare gravplasser og drøfte aktuelle lokale problemstillinger. I samarbeid med kirkegårdsforeningen skal gravplassrådgiveren arrangere kurs i praktisk drift av gravplass og administrasjon av gravplass og det vil ta en del tid å utvikle undervisningsmateriell til dette.

Det er storvariasjon i arbeidsoppgavene som er knyttet til stillingen. Den totale arbeidsmengden og stillingens nasjonale karakter gjør det krevende å få satt av tid til gjennomføring av større prosjekter som for eksempel produksjon av informasjonsmateriell innenfor ulike temaer. Det kunne også vært hensiktsmessig med en større grad av tilsyn og oppfølging av de lokale gravplassforvaltningene, noe det ikke er rom for i dag.

Vedlegg 2

Summering arbeidsplassundersøkelse Presteskabet Tunsberg 2013

Antall prestier svart: 9 av 10

Antall besvarelser innsendt: 75

Svarprosent: 82,5

TRIVSEL PÅ ARBEIDSPLASSEN	1	2	3	4	5	6	Snitt
God informasjon / åpen kommunikasjon med arbeidsgiver		1	6	30	30	3	4,40
Samarbeid med overordnet sokneprest		1	2	1	17	10	5,06
Samarbeid med prost	1		1	10	25	35	5,26
Samarbeid med prestekolleger			2	9	49	16	5,03
Samarbeid med øvrige ansatte		1	3	15	47	8	4,78
Samarbeid med rådsorganene (menighetsråd, fellesråd)		1		19	43	7	4,78
Opplæring og oppfølging		1	5	23	38	3	4,52
Arbeidsplaner og arbeidsbeskrivelser		1	8	22	37	6	4,53

MOBBING/HELSE	Ja	Nei
Har du det siste året opplevd å bli mobbet/trakassert på arbeidsplassen	5	69
Har du det siste året hatt arbeidsrelaterte Helseplager	15	62

FYSISK ARBEIDSMILJØ	1	2	3	4	5	6	Snitt
Kontorhold	1	2	10	16	30	15	4,58
Kirke / kapell / seremonirom – samlet vurdering		3	2	19	42	8	4,68

BOLIGFORHOLD	1	2	3	4	5	6	Snitt
Kommunale boliger		1	3	5	11	4	4,58
OVF – boliger		1	1	5	13		4,50

ARBEIDSOPPGAVER – ARBEIDSTID	Ja	Nei
Har du vært på jobb i år når du burde vært sykemeldt	17	46

FRITID	1	2	3	4	5	6	Snitt
I hvilken grad har du forutsigbar fritid?		1	4	21	44	5	4,64
I hvilken grad får du tatt ut avtalefeste fritid?		3	5	15	38	14	4,73

